
Rapport om virksomheder og arbejdspladser i Skanderborg Kommune

---

**Fremforsk, Center for
Fremtidsforskning**

Direktør Jesper Bo Jensen,
Lic.scient.pol.
Forskningschef Marianne Levinsen,
Cand.scient.pol.

Januar 2014

Indledning og opgaven

Skanderborg Kommune vil gerne blive bedre til at tiltrække virksomheder og dermed skabe flere arbejdspladser.

Derfor fik Fremforsk til opgave at analysere udviklingen i antal arbejdspladser, virksomheder og forskellige sektorer siden 2006 for Skanderborg Kommune og at sammenligne kommunens udvikling med Østjylland, Midtjylland og resten af landet. Vi har til denne opgave købt data fra eStatistik, da man ikke umiddelbart kan få adgang til statistik om beskæftigelse, virksomheder og arbejdspladser på kommuneniveau hos Danmarks Statistik.

Desuden fik vi til opgave at undersøge, hvorfor man starter virksomhed i Favrskov, Aarhus og Skanderborg Kommune, og om overvejelserne ved opstart kan bruges til at tiltrække nye virksomheder. Denne analyse er foregået via telefonsinterviews med nystartede virksomheder i Skanderborg, Favrskov og Aarhus samt dybdeinterviews af nystartede og nogle få etablerede virksomheder, primært i Skanderborg Kommune. I forbindelse med dybdeinterviews har vi spurgt virksomhederne, om de har haft kontakt med kommunen, og hvad de godt kunne ønske sig fra kommunens side.

Indhold:

Indledning og opgaven	1
Indhold:.....	2
Konklusion	3
Arbejdspladser og beskæftigede borgere	3
Udviklingen i private virksomheder og arbejdspladser	3
Virksomheder, placering og ønsker.....	3
Kommunale ranglister og flytninger af virksomheder.....	4
Anbefalinger til Skanderborg Kommune	4
Den aktive erhvervskommune	5
Bosætning.....	5
Virksomheder i Skanderborg Kommune – udvikling, iværksætter og flytninger	6
Hvordan er udviklingen i de enkelte sektorer?	8
Udviklingen i virksomheder i Skanderborg Kommune	9
Undersøgelse af virksomhederne.....	12
Kommunen som myndighed/administrativ enhed og rådgiver for virksomheden.....	15
Metodeproblemer ved opgørelse og flytning af virksomheder mellem kommuner	16

Konklusion

Arbejdspladser og beskæftigede borgere

Antallet af beskæftigede blandt kommunens borgere og antallet af lønmodtagerne blandt borgerne er faldet en smule fra 30.000 til lidt under 30.000, men kommunen har derefter ikke oplevet et dramatisk fald i beskæftigede borgere og klarer sig samlet set noget bedre end Midtjylland som helhed.

Skanderborg Kommune har i perioden 2006 til 2012 haft et mindre tab af arbejdspladser, dog ikke særlig kraftigt, når vi sammenholder med tabet af arbejdspladser i Østjylland og på landsplan. Antallet af arbejdspladser i kommunen er på godt 24.000 i 2012.

Når man ser på udviklingen af arbejdspladser i de enkelte sektorer i perioden 2006 til 2012, er den gode nyhed, at beskæftigelsen er på vej tilbage indenfor industrien og i byggebranchen. Servicesektoren er med 10.000 jobs i dag den største sektor, også selv om beskæftigelsen har svinget en del i perioden.

Væksten i de offentlige arbejdspladser er markant, og samlet er der 7400 offentlige jobs i 2012. Skanderborg Kommune har oplevet en ændring af arbejdspladser fra færre private til flere offentlige arbejdspladser.

Udviklingen i private virksomheder og arbejdspladser

Antalsmæssigt er der skabt flere virksomheder især små virksomheder i kommunen i perioden 2005 til 2011, dog har kommunen samtidigt mistet private arbejdspladser. Det skyldes en markant nedgang i antal arbejdspladser i de mellemstore virksomheder med mellem 10 og 49 ansatte.

Ved sammenligning med Østjylland og Region Midtjylland har Skanderborg klaret sig godt frem til krisen i forhold til at få nye virksomheder og beholde de gamle. Der har været et mindre fald i antal virksomheder end andre steder.

Derimod har der været et markant større fald i private arbejdspladser, også sammenlignet med Østjylland og landet som helhed. Virksomhederne har således været hårdere ramt af konjunktursvingninger end andre områder som helhed, og derfor har kommunen oplevet et markant fald i antallet af arbejdspladser i mellemstore virksomheder og et fald i antallet af mellemstore virksomheder.

Virksomheder, placering og ønsker

Nystartede virksomheder i Skanderborg, Favrskov og Aarhus er generelt godt tilfredse med placeringen, dog har Skanderborg Kommune lidt flere utilfredse end de øvrige kommuner.

Årsagen til virksomhedens placering er for langt de fleste, at ejeren eller grundlæggeren bor i kommunen. Så man starter typisk virksomhed i det absolutte nærområde til egen bopæl. Især for iværksættere er bopælen afgørende, med mindre virksomheden kræver særlige lager- og produktionsforhold.

De fleste har ikke overvejet at placere sig andre steder og ønsker fortsat at blive, med mindre der sker dramatiske skift i behov og krav til virksomheden.

Medarbejderne i Skanderborgs virksomheder kommer typisk fra Aarhus, Silkeborg, Horsens og andre steder i det østjyske. Der er således mange jobpendlere til Skanderborg. Der er en tendens til, at små virksomheder har ansatte, som bor i kommunen.

Lidt over 60 % af iværksætterne vil anbefale andre at starte virksomhed i Skanderborg, og virksomhederne siger selv, at de vil anbefale andre at starte pga. den gode infrastruktur og den centrale geografiske placering i oplandet til store dele af Østjylland. Ikke mindst påpeger de tilstedeværelsen af både tog og motorveje som et gode.

Ingen nævner kommunens erhvervsservice eller tilgang til iværksættere som grund til at starte. Ret få overvejer at rådføre sig med kommunen, hvis de skulle flytte virksomheden.

De dybdeinterviewede virksomhedsejere oplyser, at de intet har hørt fra kommunen. Flere er blevet kontaktet af ErhvervSkanderborg. Nogle virksomheder efterlyser en langt mere aktiv servicering med hensyn til netværk, støttefunktion og krisehjælp.

En stor virksomhed peger på, at der mangler en reel vækstpolitik til gavn for virksomheder og jobs. I øvrigt ønsker en stor virksomhed at blive en del af BusinessregionAarhus frem for lokale foreninger, så området i stedet for kommunen kan arbejde sammen om en positiv erhvervspolitisk udvikling for alle virksomheder i fremtiden.

Kommunale ranglister og flytninger af virksomheder

Den 14. november 2013 blev der offentliggjort en liste over, hvilke kommuner der var bedst til at tiltrække virksomheder. Skanderborg blev placeret på en 29. plads, slået af rigtig mange omegnskommuner i hovedstadsområdet, men var øverst i Østjylland.

Den metode, som anvendes til at rangliste kommuners evner til at tiltrække virksomheder, er yderst tvivlsom, da den bygger på CVR-registeret, hvor alle selskaber, også skuffeselskaber og selskaber, der under konkurs flyttes til det konkursbehandlende advokatfirma, er registeret i den kommune, hvor selskab og advokatfirma er beliggende. Den giver simpelthen ikke et retvisende billede af udviklingen i antallet af virksomheder i den enkelte kommune over tid.

Hvis man vil have et faktisk billede af virkeligheden, skal man se på udviklingen i de rigtige virksomheder, udviklingen i antallet af konkurser og nyetablering af rigtige virksomheder. På det område adskiller Skanderborg sig ikke mærbart fra resten af det østjyske område.

Anbefalinger til Skanderborg Kommune

Den bedste måde at sikre arbejdspladser og virksomheder i en kommune eller et lokalområde er, at kommunen aktivt støtter og hjælper virksomheder med de behov for netværk, viden, og organisering, som den enkelte virksomhed løbende har brug for.

Kommunal vækst i arbejdspladser og virksomheder skabes på to måder. For det første skal kommunen handle i forhold til de eksisterende virksomheder og servicere dem efter konkrete behov og ønsker. Dernæst skal kommunen fremme iværksætteri og stille sig til rådighed for at hjælpe iværksættere med at komme godt i gang og over tid til at blive en mellemstor virksomhed.

Den aktive erhvervskommune

Virksomhederne skal vide, at de har en kommune, som gerne vil hjælpe dem med at drive virksomhed. Den opfattelse har de ikke i dag.

Skanderborg skal "handle" i forhold til kommunens virksomheder. I stedet for at vente på, at virksomhederne henvender sig til kommunen, skal kommunen ud og stille sig til rådighed og suge viden om virksomhedens situation og behov. Dernæst skal kommunen i samarbejde med virksomheden sørge for, at virksomhedernes behov og ønsker realiseres på den korte bane.

Flere virksomheder efterlyser reel virksomhedsservice i form af netværk, støttefunktioner til skat, regler mv. og rådgivning ved krise. Kommunen bør etablere en virksomhedsservice til nystartede og andre virksomheder, som uden tvivl kan hjælpe iværksættere bedre i gang og hjælpe mindre virksomheder med at vokse sig større. Det findes til dels allerede i ErhvervSkanderborg, men de interviewede virksomheder var ikke klar over det.

Der er skabt mange mindre virksomheder siden 2005, og det er vigtigt at hjælpe disse med at overleve og vokse sig større.

På det erhvervspolitiske område skal Skanderborg styrke samarbejdet med BusinessregionAarhus og i øvrigt arbejde for bedre rammer for at drive virksomhed i kommunen og det østjyske område.

Infrastrukturen og geografisk placering er et gode, som betyder, at virksomheder kan vokse, når de er beliggende i Skanderborg Kommune, fordi de ansatte nemt kan komme til og fra arbejdspladsen.

Bosætning

Analysen omkring placering af ny virksomhed bekræftes af Fremforsks egen undersøgelse¹ og andre undersøgelser, som dokumenterer, at øget bosætning i en by og kommune er lig med nye virksomheder og arbejdspladser, da man som hovedregel starter virksomhed i den kommune, hvor man bor. På den baggrund er en satsning på øget bosætning med til at fremme opstart af nye virksomheder.

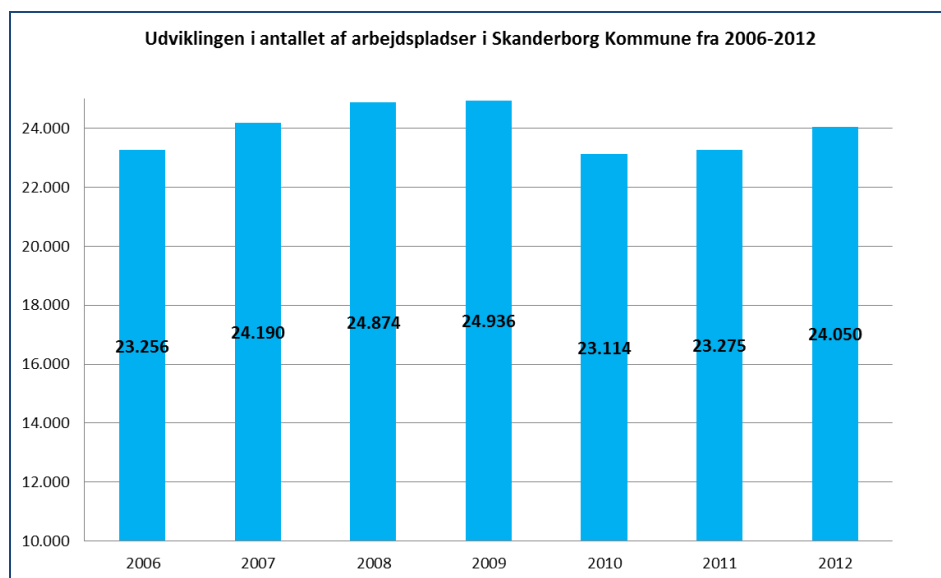
¹ Økonomisk vækst i danske kommuner, Fremforsk, 2009.

Virksomheder i Skanderborg Kommune – udvikling, iværksætteri og flytninger

Virksomheder er interessante for en kommune som Skanderborg på grund af den beskæftigelse, de skaber. Virksomhederne er sammen med den offentlige sektors arbejdspladser grundlaget for arbejdspladser i kommunen og dermed også for en stor del af de indtægter, borgerne i kommunen erhverver. Det er en vigtig del af beskatningsgrundlaget og dermed kommunens indtægter og muligheder for at yde service til borgerne.

I Skanderborg Kommune er det interessant at se på udviklingen i antallet af virksomheder og udviklingen i antallet af arbejdspladser i virksomhederne. Det giver et billede af Skanderborg som en erhvervskommune, og om kommunen er i stand til at skabe gode rammer for iværksættere og til at beholde de virksomheder, der skaber arbejdspladser.

Figur 1. Udviklingen i antallet af alle arbejdspladser 2006-2012 i Skanderborg Kommune

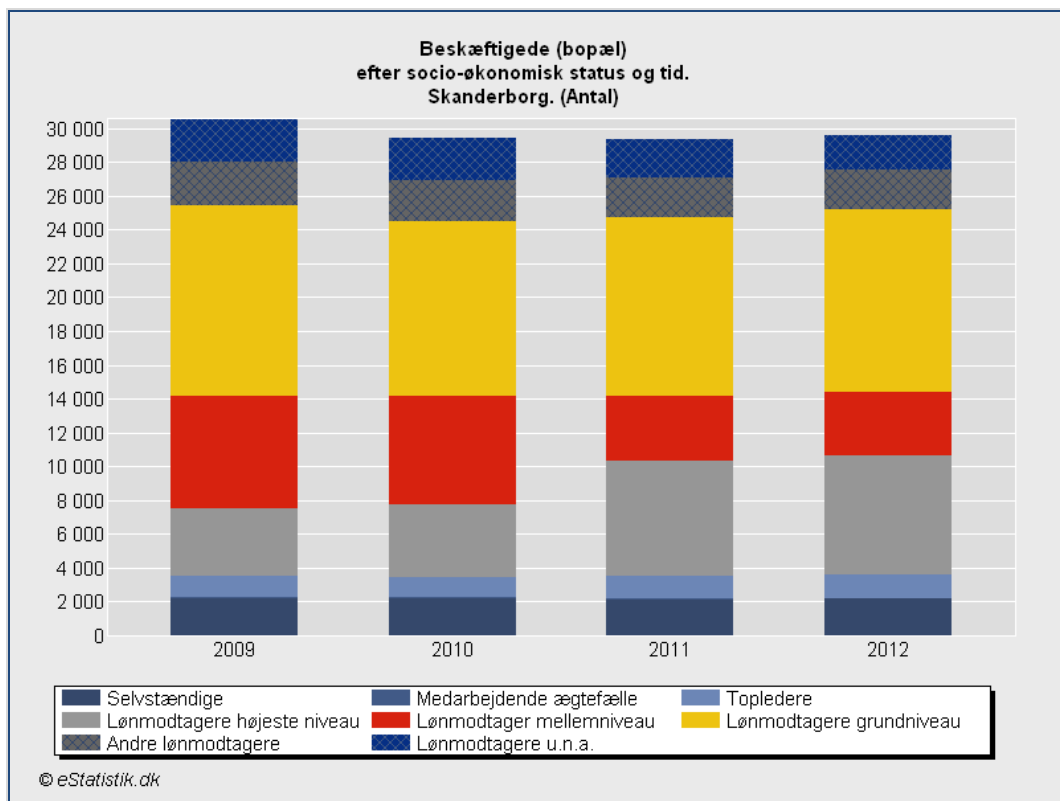
Efter nogle år med fortsat fremgang i antallet af arbejdspladser i kommunen, faldt det fra 24.874 arbejdspladser i 2009 til 23.114 i 2010. I løbet af 2011 fik kommunen 160 ekstra arbejdspladser netto, men ligger stadig 4 % under antallet i 2008. **Så Skanderborg Kommune har haft et tab af arbejdspladser i løbet af krisen, men ikke større end andre steder set i forhold til hele landet, der tabte 7 % og Østjylland, der tabte 6 % netto af de samlede arbejdspladser.** Skanderborg Kommune er heller ikke særligt kraftigt ramt på lønmodtagere på grundniveau, men derimod på andre lønmodtagere u.n.a. Lønmodtagere på mellemniveau opgøres på en anden måde i dag – flere placeres i gruppen højeste niveau. En hel del er vundet tilbage igen i 2012, og antallet af arbejdspladser er på godt 24.000 i 2012².

² Kilde: eStatistik har eksklusivret til **eDatabanken**, der tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks databaser. Betalingsstatistikkerne giver bl.a. mulighed for at udvikle nye beskæftigelses-, uddannelses-, pendlings- og konkursstatistikker på kommuneniveau.

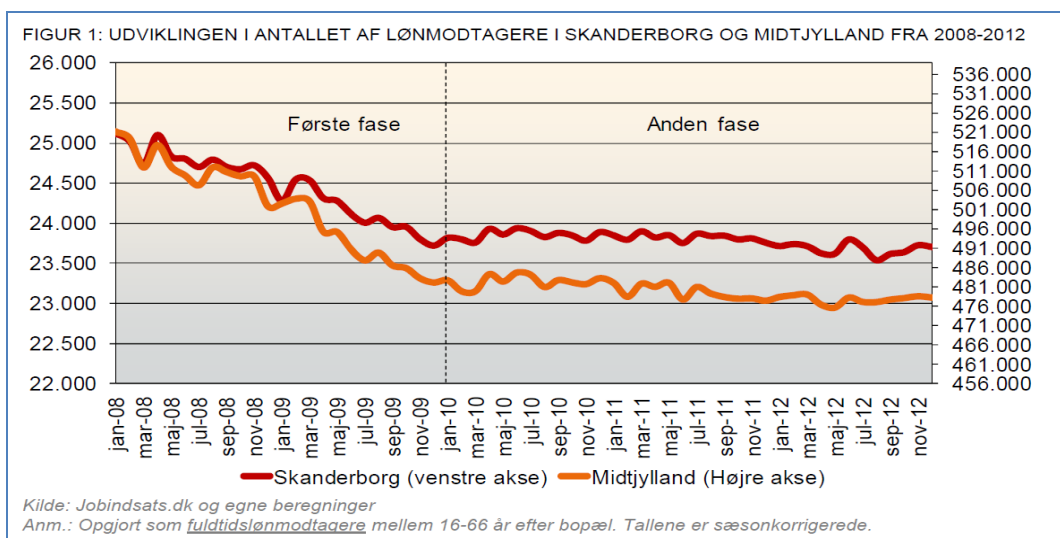
<http://www.estatistik.dk>

Det samlede antal beskæftigede, som bor i Skanderborg Kommune er ikke faldet ret meget under den økonomiske krise. Der var lidt over 30.000 beskæftigede bosat i kommunen i 2009, og det er frem til 2012 faldet til lidt under 30.000. Så borgerne er kommet ret nådigt gennem kriseårene i forhold til antallet af indbyggere i job. Det er ikke i Skanderborg, at jobkrisen har vist sig fra sin værste side – hverken med hensyn til arbejdsløse borgere eller tab af arbejdspladser.

Figur 2. Antal beskæftigede bosiddende i Skanderborg Kommune fra 2009 til 2012

Figur 3. Udviklingen i antallet af alle lønmodtagere i Skanderborg Kommune og Midtjylland

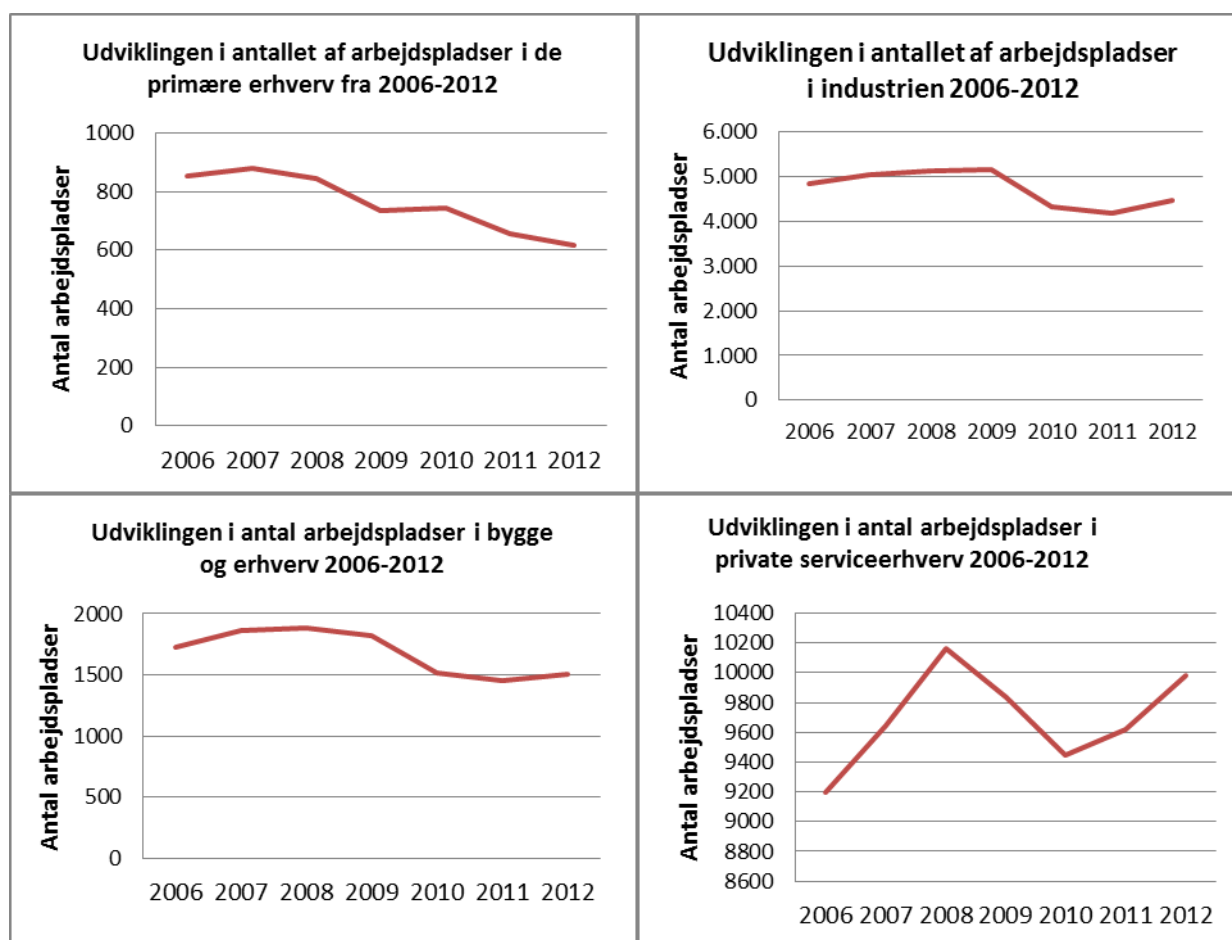

Ser vi på udviklingen i antallet af lønmodtagere, er billedet det samme. Skanderborg klarer sig samlet set bedre end Midtjylland³. Sammenlignet med den øverste figur er selvstændige og medhjælpende ægtefæller trukket ud af tallene, der i øvrigt er opgjort pr. måned.

Hvordan er udviklingen i de enkelte sektorer?

Skanderborg Kommune har haft et fald i antallet af arbejdspladser i de primære erhverv (landbrug mv.) og i industrien og byggebranchen. Det ser dog ud til, at både byggebranchen og industrien er på vej tilbage til tidligere tiders beskæftigelse. Faldet indenfor landbrug ser mere permanent ud.

Figur 4. Antal private arbejdspladser i Skanderborg Kommune efter brancher fra 2006 til 2012

Kilde: eStatistik, egne kørsler nov. 2013

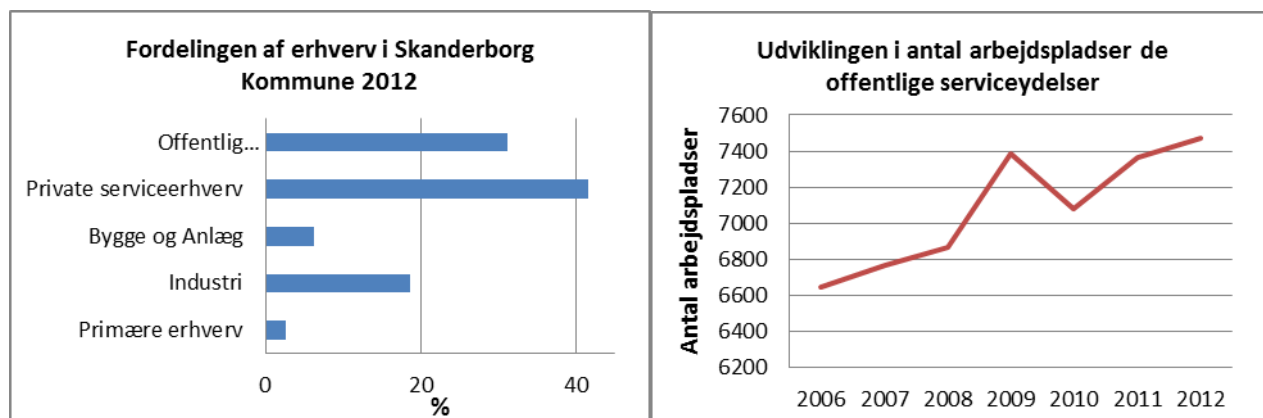
Serviceerhvervenes jobs har været noget mere svingende, men ligger ved udgangen af 2012 væsentligt over niveauet fra 2006, dog en lille smule under niveauet fra før krisen. Der er i dag ca. 10.000 jobs i serviceerhvervene i kommunen – det er langt det største brancheområde.

Den offentlige sektor har modsat andre områder været i vækst i perioden. Der har været en vækst fra godt 6.600 offentligt ansatte i 2006 op til godt 7400 i 2012. **Så kommunen har set en ændring fra private jobs mod flere offentlige jobs. De private virksomheder har haft nedgang i antallet af jobs i landbrug, byggeri og industri, mens de offentlige jobs er blevet flere.**

³ Kilde: Rapport fra Beskæftigelsesregion Midt, 2013, "Arbejdsmarkedet i Skanderborg Kommune".

Figur 5. Erhvervs sammensætning samt udviklingen i antal offentlige arbejdspladser fra 2006 til 2012

Kilde: eStatistik, egne kørsler nov. 2013

Udviklingen i virksomheder i Skanderborg Kommune

Antallet af virksomheder i Skanderborg Kommune faldt under krisen fra 2008 til 2009 fra godt 3100 virksomheder til ca. 3050. Men antallet af virksomheder er igen vokset via nye iværksættere og anden tilgang af virksomheder fra 2009 til 2011, hvor de seneste tal er fra. Så i dag er der flere virksomheder end før krisen. Virksomhederne er blot mindre end tidligere – små virksomheder har erstattet mellemstore.

Figur 6. Antal virksomheder i Skanderborg Kommune fra 2005 til 2011

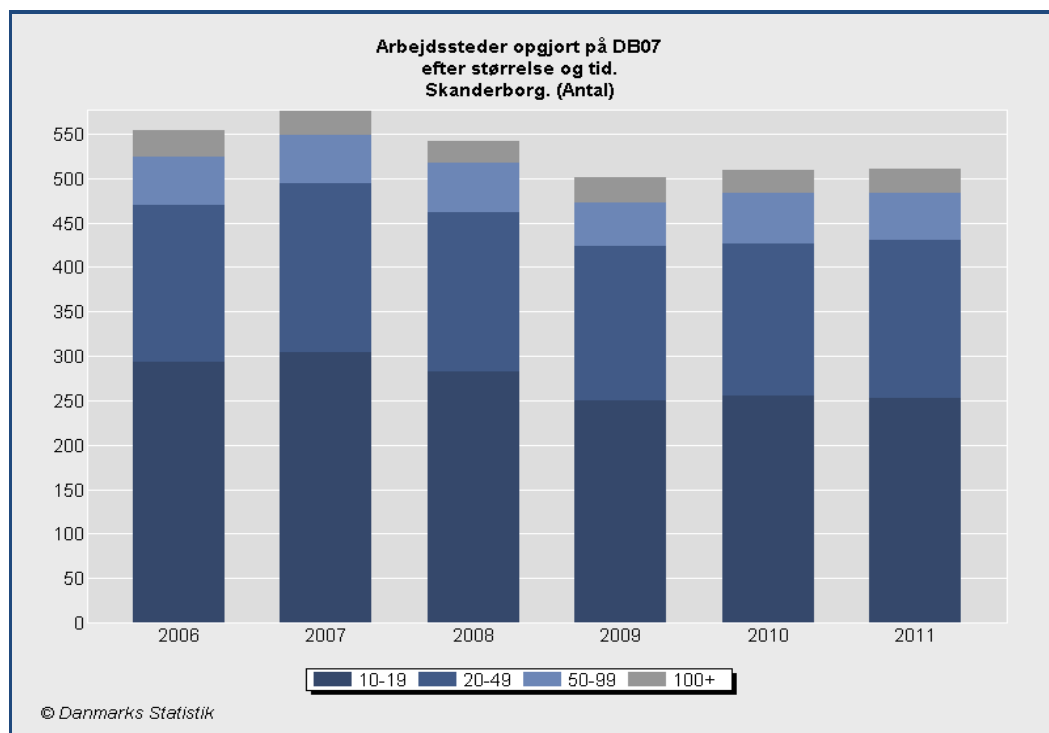

Kilde: eStatistik egne kørsler, egentlige virksomheder, ikke blot "selskaber"

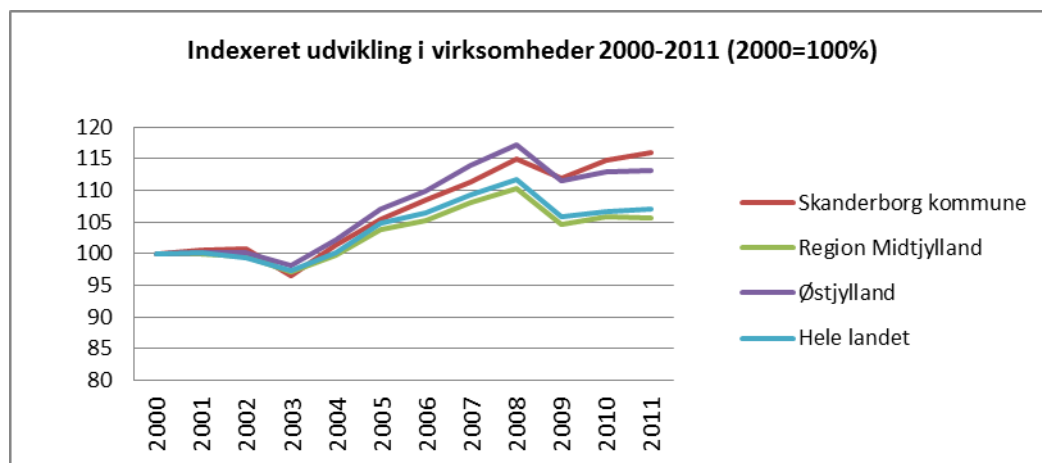
Men som figuren nedenfor viser, har der været en tilbagegang for virksomheder med mere end 9 ansatte. Der er blevet 60-70 færre virksomheder i kommunen med 10-19 ansatte, 20-49 ansatte, 50-99 ansatte og over 100 ansatte. Mest markant er faldet i grupperne 10-19 ansatte og 20-49 ansatte, mens de største virksomheder har klaret sig bedre gennem krisen. Så mens de mellemstore virksomheder er forsvundet, er de blevet erstattet af små virksomheder med mellem 2-9 ansatte og mikrovirksomheder med 0-1 ansatte. Hvis kommunen ønsker en vækst i antallet af jobs, skal en del af denne vækst komme fra de nye virksomheder.

Skanderborg Kommune har fra 2006 til 2011 oplevet vækst i antallet af virksomheder og samtidig et fald i antallet af jobs. Det skyldes en nedgang i de mellemstore virksomheder med mellem 10 og 49 ansatte, samt en vækst i mikrovirksomheder og små virksomheder.

Figur 7. Arbejdssteder med over 10 ansatte opgjort efter antal ansatte og tid fra 2006 til 2011

Figur 8. Udvikling i antallet af virksomheder fra 2000 til 2011

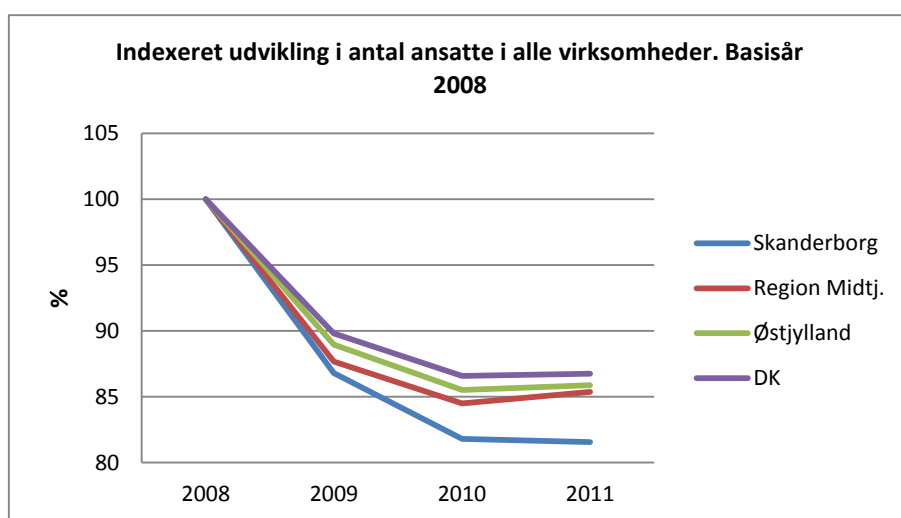
Kilde: eStatistik, egne kørsler, egentlige virksomheder og ikke blot "selskaber"

Udviklingen i antallet af virksomheder kan sammenlignes med Østjylland, Region Midt og i landet som helhed siden år 2000, hvor Skanderborgs tal er en summering af de gamle kommuners tal i perioden 2000-2006. Set fra år 2000 frem til udgangen af 2011, klarer Skanderborg sig rigtig godt, men lidt dårligere end Østjylland generelt. Men hvis vi tager udgangspunkt i 2008, er det gået godt for Skanderborg, der klarer sig bedre end både Østjylland, Region Midt og Danmark som helhed.

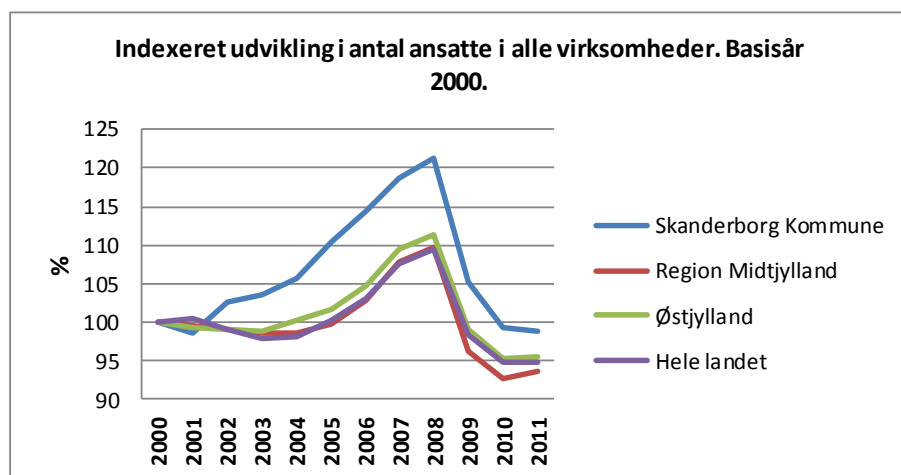
Skanderborg har klaret sig godt i forhold til at få nye virksomheder og beholde de gamle frem til krisen. Derefter har nedgangen i antal virksomheder været mindre end andre steder. Ser vi i stedet på antal ansatte, er faldet større i Skanderborg end andre steder.

Indekserer vi beskæftigelsen i de samme virksomheder, har Skanderborg Kommune oplevet en kraftig tilbagegang siden 2008. Dette er kommet ovenpå en kraftig fremgang set i forhold til Østjylland, Regionen og hele landet. Skanderborg oplevede både opturen rent jobmæssigt før krisen og en ret kraftig nedgang efter krisen.

Figur 9. Udviklingen i antallet af ansatte i alle virksomheder fra 2008 til 2011 (Basisår 2008)

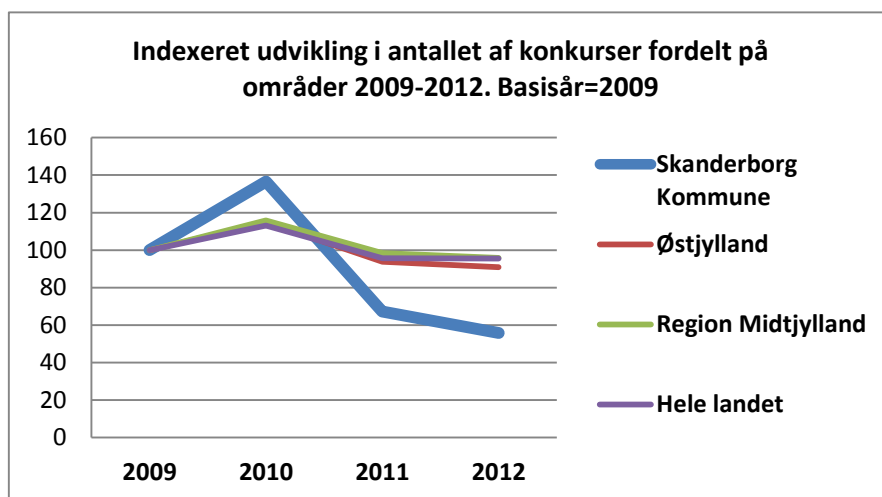
Figur 10. Udviklingen i antallet af ansatte i alle virksomheder (Basisår 2000)

Kommunens arbejdspladser er langt hårdere ramt af krisen og konjunkturtilbageslaget end resten af Østjylland og landet som helhed. Skanderborg formåede før krisen at skabe mange jobs, men også at tabe tilsvarende flere under krisen. Skanderborgs erhvervsliv er mere udsat for konjunktursvingninger end andre områder.

Konkurserne i kommunen har udviklet sig som i resten af landet. Først lå Skanderborg godt i top i 2010, men siden er antallet af konkurser relativt set lavere end i resten af landet.

Figur 11. Antal konkurser fra 2009 til 2012 (Basisår 2009)

Kilde: eStatistik, egne kørsler, egentlige virksomheder ikke blot "selskaber"

Når man ser på overlevelseshraten for virksomheder i Skanderborg og Østjylland, Regionen og Danmark, viser det sig også, at den er mindst ligeså god i Skanderborg, men dog med et specielt dårligt år i 2009, hvor langt færre af de stiftede selskaber eksisterede ved udgangen af 2010.

I forhold til Østjylland og i forhold til sammenlignelige kommuner som Favrskov er den vigtigste forskel, at kommunen på jobområdet klarer sig rigtigt godt inden krisen og relativt dårligere efter krisen. Skanderborg har haft fremgang i den offentlige sektor efter krisen, mens Favrskov har haft stilstand i disse jobs.

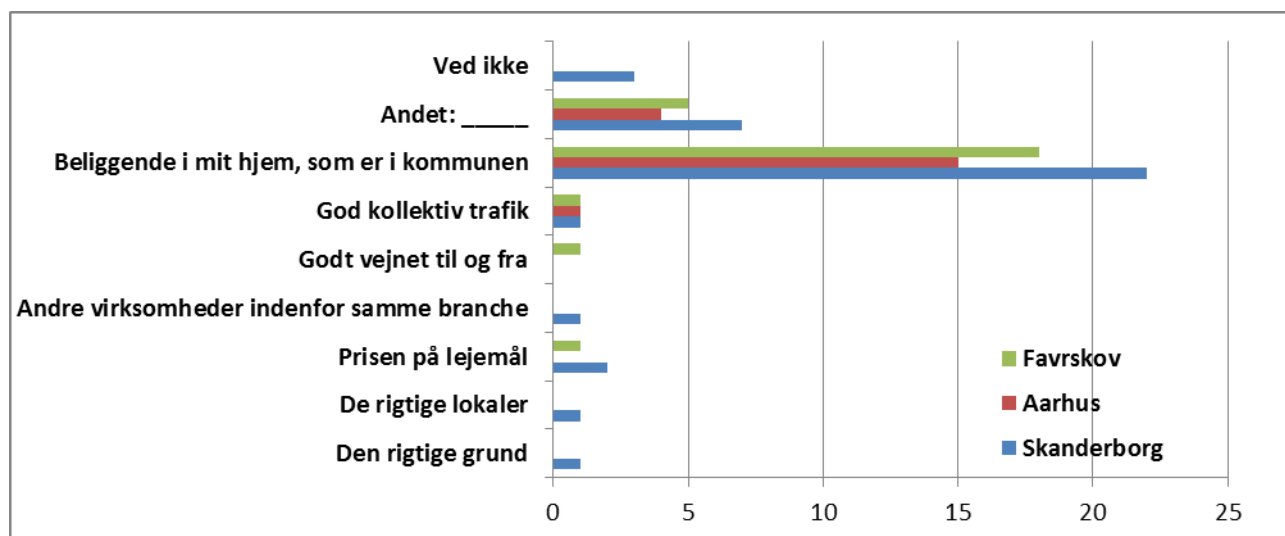
Undersøgelse af virksomhederne

Vi har undersøgt nystartede virksomheder i Skanderborg, Aarhus og Favrskov Kommuner ved at udvælge dem og ringe dem op med en række spørgsmål. Efterfølgende har vi gennemført en række dybdeinterviews med en mindre gruppe af virksomheder for at forstå deres svar og få uddybet deres bevæggrunde for det, de gør.

Generelt er virksomhederne tilfredse med virksomhedens placering i alle tre kommuner, men der er enkelte utilfredse i Skanderborg modsat de andre steder.

Årsagen til, at de nystartede virksomheder ligger i den kommune og den by, de gør, er i langt de fleste tilfælde, at ejerne og grundlæggeren selv bor i eller lige i nærheden. Virksomhederne drives fra lokaler i nærheden af boligen eller i selve boligen. Den næst vigtigste grund er andet, og det betyder oftest, at deres partner/ægtefælle boede i området, eller der var anden direkte tilknytning til området. **Så det typiske mønster er at starte egen virksomhed i det absolutte nærområde.**

Figur 12. Hvad er den vigtigste årsag til, at din virksomhed ligger, hvor den ligger i dag?

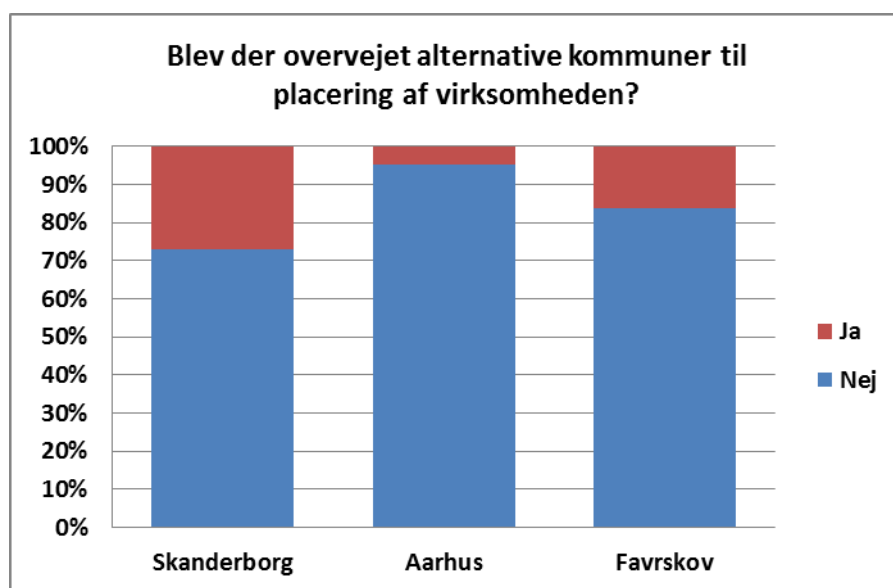
Fra dybdeinterviewene med virksomheder fik vi følgende begrundelser:

Det er der, jeg bor; Der bor vi; Der var lokaler i nærheden af vores bolig; Vi flyttede hen til en partnervirksomhed; Partnervirksomhed med lav husleje; Her er jeg født og opvokset; Børnene går i skole her; Det var et godt sted at få en byggetilladelse (stor virksomhed og mange år siden).

Det sted, iværksætteren bor, er det altafgørende, hvis der ikke kommer andre specielle forhold ind som lagerhal, partnere eller specielle tilladelser.

I forbindelse med opstart af virksomhed var det ret få, der overvejede placering i en anden kommune. I Skanderborg var det ca. 15 % og ligeså i Favrskov, mens Aarhus har meget trofaste iværksættere, der ikke i denne undersøgelse har svaret, at de har overvejet andre placeringer.

Figur 13. Blev der overvejet andre kommuner til placering af din virksomhed?

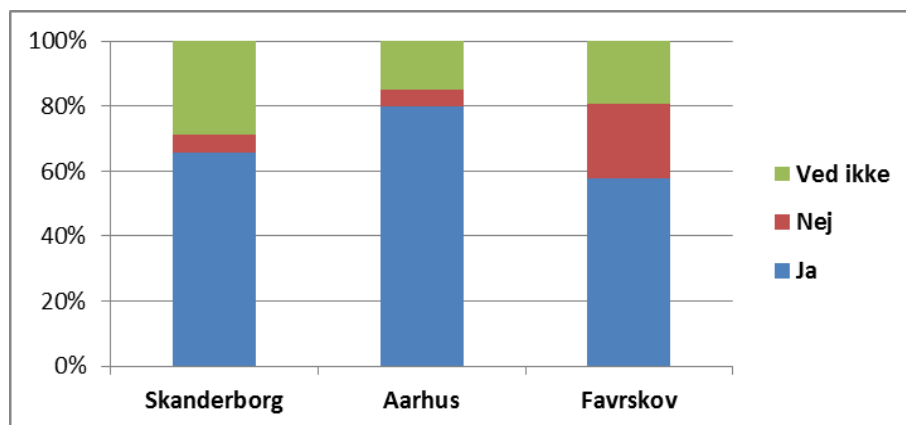
De dybdeinterviewede virksomheder fra Skanderborg Kommune havde ikke overvejet andre placeringer, bortset fra en større, ældre virksomhed, der havde vægtet flere placeringer op mod hinanden. De nystartede virksomheder er typisk placeret der, hvor der i de nærmeste omgivelser var en mulighed. Flere har dog undervejs overvejet, om de er rigtigt placeret i forhold til fremtiden. De kom med følgende svartyper:

”Vi bliver, hvor vi er”, er det typiske svar. Langt de fleste har ingen planer om at flytte, men hvis der er planer om flytning, retter de sig typisk mod Aarhus – men under den forudsætning, at man kan finde billige lokaler. Flere virksomheder har meget arbejde i Aarhus (håndværkere) og kunne ligeså godt ligge der og spare transporten.

Den generelle konklusion på interviewene er, at Skanderborg Kommune, og herunder specielt de enkelte byer i kommunen, kan være ret sikre på at beholde de nystartede virksomheder i en længere periode. Der skal med andre ord nogle specielle omstændigheder eller krav til omgivelserne til, før disse virksomheder overvejer at flytte. Det betyder, at et løft i antallet af iværksættere i kommunen vil betyde øget beskæftigelse i en del år.

Hvor kommer medarbejderne fra? Virksomhederne med en del ansatte 5-10 (op til 20), har rigtig mange medarbejdere fra andre byer og dermed også andre kommuner. Nogle pendler ret langt, mange kommer fra Aarhus og igen andre fra Silkeborg, Horsens eller længere sydpå. Jo færre ansatte, jo større andel kommer fra Skanderborg Kommune. En enkelt stor virksomhed får god hjælp fra jobcentret til at få ufaglærte fra kommunen og får dem ellers fra et bredt opland. Skanderborg Kommune ligger godt for indpendlende arbejdskraft ifølge virksomhederne.

Figur 14. Ville du anbefale andre at etablere virksomhed i kommunen?

Skanderborg Kommune har over 60 % af iværksætterne, der vil anbefale andre at starte virksomhed i kommunen, mens mange er tvivlende. Favrskov Kommune har en lavere anbefalingsgrad og mange, der vil fraråde start af virksomhed i kommunen, mens Aarhus har 80 %, der vil anbefale kommunen. Så Skanderborg Kommune kan godt forbedre sit ry blandt iværksættere, også selv om det ikke er dårligt i dag.

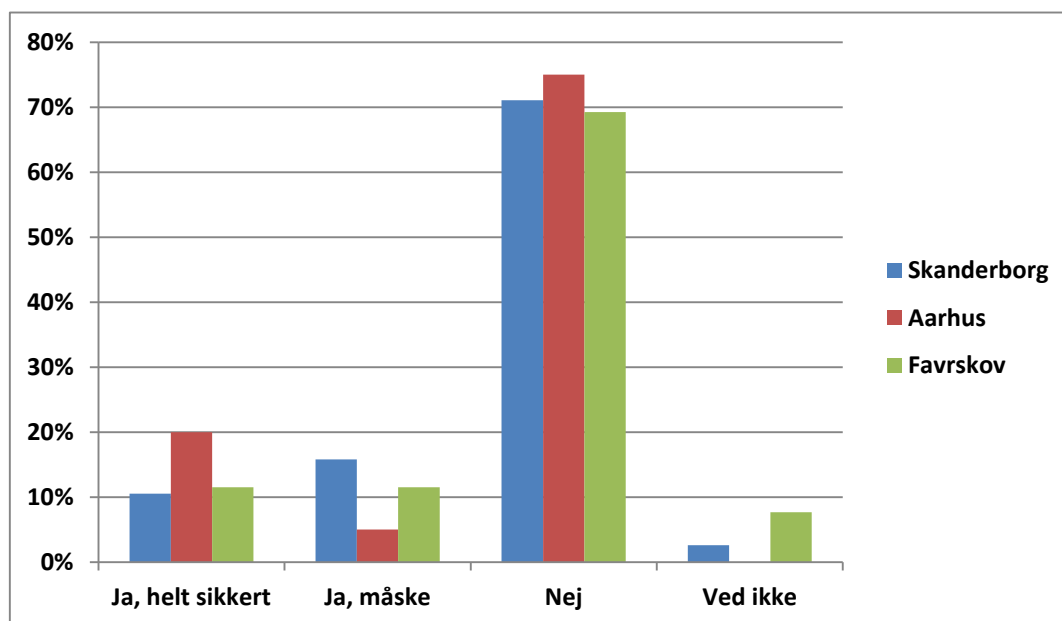
Fra dybdeinterviewene om samme emne: Vil du anbefale andre at lægge deres virksomhed i kommunen/byen? Langt de fleste vil anbefale andre virksomheder at lægge deres virksomhed i Skanderborg. Anbefalingen begrundes med de gode trafikale forhold med motorveje og til dels med togforbindelse (Ry, Skanderborg og Hørning).

Kommunen er udmærket at være iværksætter i, men det skyldes for de flestes vedkommende det gode opland i hele Østjylland (Aarhus, Silkeborg og Horsens mv). Kommunens erhvervsservice eller behandling af iværksættere nævnes IKKE som en grund til at starte virksomhed i Skanderborg.

Fra dybdeinterviewene: De fleste virksomheder er typisk tilfredse med infrastrukturen og det, at virksomheden ligger godt i forhold til motorvej og veje i alle dele af kommunen. I selve Skanderborg by, Hørning og Ry er tog til medarbejdere og andre transportmidler også en fordel, men ikke i for eksempel Låsby, Galten, Skovby og ude på landet.

Man er generelt tilfreds med infrastrukturen og den geografisk placering i Østjylland med let adgang til arbejdskraft, andre virksomheder og transport er det iværksætterne ser som afgørende i Skanderborg Kommune. Det er infrastrukturen (motorvejene og til dels tog) og geografien, der giver kommunen et godt ry.

Figur 15. Hvis du skulle flytte virksomheden, ville du så rådføre dig med kommunen for at finde nye lokaler/nyt arbejdssted?

Ret få virksomheder blandt iværksætterne ville rådføre sig med kommunen, hvis de skulle flytte virksomheden til andre lokaler, men flere vil gøre det i Skanderborg end i Favrskov og Aarhus. Dog er aarhusianerne mere sikre på at de ville spørge kommunen. På baggrund af dette spørgsmål, hvor ca. 70 % i Skanderborg Kommune ikke vil spørge kommunen, gik vi i dybdeinterviewene lidt tættere på de nye virksomheders forhold til kommunen.

Kommunen som myndighed/administrativ enhed og rådgiver for virksomheden

I dybdeinterviewene gik vi tættere på, hvordan kontakten til kommunen har været for iværksætterne. Svarene var rimeligt klare:

"Kommunen glimrer ved sit fravær" er det helt typiske svar. "Vi har aldrig hørt fra kommunen". "Kommunen skal vi høre fra dem?". "Kommunen?" Er citater fra mange af de interviewede. Adspurgte adskillige gange

var det langt de fleste, der ikke havde hørt noget fra kommunen. Heller ikke som nyetableret virksomhed. Det betød heller ikke noget for deres virksomhed. Mange havde ingen ønsker til kommunen.

Flere havde hørt fra ErhvervSkanderborg uden at kende til aftalen mellem foreningen og kommunen. En havde været medlem, men kom kun en kort periode. Andre savnede et rigtigt netværk med virksomheden på beslægtede områder, mens en enkelt ikke fandt dette behov opfyldt i Skanderborg Erhvervsforening.

En enkelt havde fået tilbudt en videnspilot, en anden har fået konkret hjælp via Væksthus Midtjylland og en erhvervschef.

Nogle udvalgte virksomheder ønskede, at kommunen arbejdede med følgende:

- Networking – som banken og rådgivere allerede gør
- Akademikere i arbejde
- Et bedre restaurationsliv i Skanderborg by til repræsentative formål – det mangler, og de bruger i stedet Aarhus.
- Støttefunktioner, serviceformidler til kontor, adm., skat mv.
- Krisestøtte og virksomhedsfastholdelse

En stor virksomhed i kommunen udtrykker en del kritik af kommunen på erhvervssiden. Der mangler en vækstpolitik, og der er alt for meget velfærdspolitik. Der skal satses på virksomheder og udvikling af kommunen på erhvervsområdet. Skanderborg bliver ellers blot bosætning.

Det ville også ifølge denne virksomhed være en fordel at integrere Skanderborg i det aarhusianske erhvervmiljø og være en del af Business Aarhus frem for de lokale foreninger. Skanderborg er en alt for lille enhed i fremtidens erhvervspolitiske udvikling.

Metodeproblemer ved opgørelse og flytning af virksomheder mellem kommuner

I Berlingske kunne man den 14. november 2013 læse en opgørelse over, hvilke kommuner der er bedst til at tiltrække virksomheder til kommunen. Tallene viste, at Skanderborg kom ind på en 29. plads slået af rigtig mange omegnskommuner i Hovedstadsområdet, men tilsyneladende foran resten af Østjylland. Skanderborg havde en nettotilflytningsprocent på 3,3 % i forhold til de bestående virksomheder. Vi rekvirerede resten af tallene, og Silkeborg har 3,1 %, Favrskov 2,9 % og Horsens 2,8 %, mens Aarhus ligger lavest med 1,6 %.

Men undersøgelsen bygger på CVR-registret, og det betyder at alle selskaber er medtaget – også selskaber, der kun er papirselskaber uden egentlig drift samt selskaber under f.eks. konkursbehandling. Det betyder, at opgørelsen ikke er reel. Den kan afspejle holdingselskaber i Nordsjælland, specialiserede advokatfirmaer, der i forbindelse med en betalingsstandsning trækker det selskab, de er sat til at bestyre ind i deres hjemstedskommune, samt en række andre forhold, der gør tallene uanvendelige.

Det bedste bud på flytninger af virksomheder får vi ved at se på reelle virksomheder dvs. konkret vurdere for hvert enkelt nyt CVR-nummer i kommunen, om der er tale om en ny virksomhed eller blot et skuffeselskab eller en mindre bibeskæftigelse.

Det betyder, at man er nødt til at forholde sig konkret til hver enkelt CVR nummer for at vide, om det er en reel ny virksomhed. Det har vi gjort i samarbejde med eStatistik, og derfor er vores data om virksomheder, konkurser mv. langt mere pålidelige end en ukritisk opgørelse af CVR-numre, som man har foretaget i Berlingske Tidende.

Flytningen af virksomheder er ikke den afgørende ændring i en kommunes bestand af virksomheder og jobs, men derimod tilgangen af virksomheder ved iværksætteri og væksten i de bestående virksomheder.

---

12 Dybdeinterview virksomheder

De dybdeinterviewede virksomheder ligger stort set alle i Skanderborg kommune, bortset fra en enkelt i Aarhus. De udgør en bred vifte af iværksættere med byggeri, jern og metal, fødevarer og elektronik og service som erhvervsområder. De er fra Hørning, Skanderborg by, Galten, Ry og også fra områderne omkring Stjær og Stilling. De interviewede iværksættere er typisk i 30'erne, men også enkelte unge og omkring de 50 år. Desuden deltog en enkelt virksomhed med over 100 ansatte fra fødevaresektoren.
